

Verslag bijeenkomst Klankbordgroep Onderzoek Bestrijdingsmiddelen en Omwonenden (OBO-2)

Datum: Maandag 26 februari 2024

Locatie: BCN Utrecht

Deelnemende organisaties

Aanwezig

1. Voorzitter Klankbordgroep
2. Secretaris Klankbordgroep en projectleider WP10 Communicatie (RIVM)
3. College voor de toelating van gewasbeschermingsmiddelen en biociden (Ctgb)
4. CropLife NL
5. GGD GHOR Nederland (GGD'en)
6. Hersenstichting
7. KWF Kankerbestrijding
8. LTO Nederland
9. Meten = Weten
10. Nederlandse Fruittelers Organisatie (NFO)
11. Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit (NVWA)
12. RIVM Communicatieadviseur
13. RIVM Projectcoördinator (inhoud)
14. RIVM Projectcoördinator (proces)
15. RIVM Projectondersteuner OBO-2
16. Stichting Bollenboos
17. Vereniging Leefmilieu
18. Voorzitter Scientific Advisory Board (SAB)/Wetenschappelijke Advies Raad (WAR)

Afwezig

1. De Natuur en Milieufederaties
2. De Parkinson Vereniging
3. Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur (KAVB)

Opening

De bijeenkomst staat in het teken van kennismaken en om de rol van de klankbordgroep (KBG) en leden te bespreken.

Anders dan bij OBO-1 nemen nu ook patiëntenorganisaties deel aan de KBG. Mogelijk sluiten nog gemeenten aan waar blootstellingsmetingen plaatsvinden.

Het online verslag is anoniem, zodat de deelnemers vrijuit kunnen spreken.

Kennismaking

Geen van de deelnemers heeft andere belangen dan de vertegenwoordiging van hun organisatie en achterban. De deelnemers ondertekenen een geheimhoudingsverklaring voor deelname aan de KBG.

De deelnemers geven aan wat zij belangrijk vinden voor OBO-2:

- **Objectiviteit:** De onderzoeksmethode moet transparant, goed en betrouwbaar zijn en objectieve onderzoeksresultaten opleveren. Communiceer zo goed mogelijk feiten en geen meningen. Behandel daarbij omwonenden en agrariërs hetzelfde, want hun belangen zijn ook hetzelfde.
- **Eerlijkheid en vertrouwen:** In de samenwerking zorgen eerlijkheid en vertrouwen voor goed onderzoek met zeggingskracht, ook al komen de belangen niet altijd overeen.
- **Verbinding:** Zoek naar verbinding tussen de betrokken partijen, dat helpt ook met de communicatie.
- **Duidelijkheid:** Hou de onderzoekers scherp in de begrijpelijkheid van teksten voor niet-wetenschappers.
- **Impact:** Een streven is om impact te hebben bij de bevolking op het gebied van preventie.
- **Denk aan de patiënten:** Het is belangrijk dat onderzoek niet alleen over maar vooral ook met patiënten wordt gedaan en dat daarbij eenduidig en eenvoudig wordt gecommuniceerd.
- **Recht op weten:** Iedereen heeft het recht om te weten wat er in zijn of haar leefomgeving afspeelt. Geen reden voor ongerustheid bestaat niet.
- **Gedegen onderzoek:** Als er effecten worden blootgelegd, welke zijn dat dan precies en maak daarover goede afspraken in de communicatie.
- **Bruikbare resultaten:** Het bruikbaar maken van de resultaten voor het dagelijks leven is belangrijk voor het bieden van een veilige leefomgeving van omwonenden en agrariërs.
- **Luisteren:** Soms is luisteren belangrijker dan praten. Alles hangt met elkaar samen, dus neem elkaar serieus, vraag door en niet bagatelliseren.
- **Antwoorden krijgen:** Antwoorden zijn nodig om vragen te kunnen beantwoorden en advies te kunnen geven in dagelijkse situaties.
- **Verfijnen toelatingsmodel:** Hopelijk biedt het onderzoek data die bruikbaar is voor het aanvullen en verfijnen van het toelatingsmodel voor bestrijdingsmiddelen.
- **Veilige toepassing:** Voorop staat veilig gebruik van bestrijdingsmiddelen voor mens, natuur en milieu.
- **Betekenis van onzekerheden:** Onbewust beïnvloeden ervaringen en meningen de interpretatie van resultaten, daarom is het belangrijk stil te staan bij wat resultaten feitelijk vertellen en dit te onderscheiden van wat iemand vindt dat ermee gedaan zou moeten worden.
- **Vertrouwen:** Als we vertrouwen hebben in elkaar kunnen we mogelijk voorkomen dat onderzoeksgegevens voortijdig uitlekken.
- **Informereren:** De wens is om de KBG goed op de hoogte te houden van de voortgang van het onderzoek.
- **Overbrengen resultaten:** Breng de wetenschappelijke resultaten in juiste en begrijpelijke informatie over aan de omwonenden en agrariërs.
- **Geduld:** Heb geduld zodat het onderzoek goed uitgevoerd kan worden, ook als de resultaten lang op zich laten wachten, en blijf scherp.

De klankbordgroep

Het doel van de KBG is om ervoor te zorgen dat OBO-2 zo goed mogelijk aansluit bij vragen en zorgen in de maatschappij. Daartoe kunnen de deelnemers vragen of adviezen neerleggen bij de

onderzoekers. De onderzoekers nemen deze mee in het onderzoek of leggen deze goed beargumenteerd terzijde. De deelnemers zien erop toe dat het onderzoek transparant is en goed wordt gecommuniceerd.

Verschillen van mening zijn geen probleem, indien nodig maken de projectcoördinatoren de afweging. Dat geldt ook voor verschillen van mening tussen de KBG en SAB[[link](#)]. De projectcoördinatoren maken dit in de communicatie richting beide groepen transparant. Zij zijn dan ook bij beide overleggen aanwezig.

De deelnemers kunnen met hun achterban overleggen over de inhoud van het onderzoek ten behoeve van de kwaliteit van het onderzoek. Dit zijn bijvoorbeeld collega's, een team of deskundige omwonenden. Daarbij gelden alle vertrouwelijkheidsregels. In de communicatie richting de achterban wordt geen inhoud gedeeld anders dan op de projectwebsite is gepubliceerd.

De KBG is verantwoordelijk voor het tijdig doorgeven van relevante signalen en informatie aan de onderzoekers, bv. over meetlocaties, oogstmomenten en teelten. Ook kan de KBG melden als er informatie op de projectwebsite ontbreekt voor het goed kunnen uitvoeren van dagelijkse activiteiten, dan wordt dit aangevuld op de website. De KBG adviseert het RIVM in de communicatie richting de maatschappij.

Een aandachtspunt voor de KBG is dat zij in staat zijn tot een open discussie. Het is een valkuil om te focussen op tegenstellingen in plaats van overeenkomsten. Internationaal is OBO-2 een belangrijk onderzoek. Het is daarom essentieel om vanuit belangentegenstellingen te komen tot een gemeenschappelijk belang. Ook willen de deelnemers ervoor zorgen dat zij tijdig advies kunnen geven en niet achter de feiten aanlopen.